

Lapsiperheiden kotipalvelun myöntämisperusteet

1. Lapsiperheiden kotipalvelun ja myöntämisperusteiden tarkoitus

Kuopion kaupungin lapsiperheiden kotipalvelu on tarkoitettu kuopiolaisille lapsiperheille. Lapsiperheiden kotipalvelun tavoitteena on ylläpitää perheen hyvinvointia ja tukea arjessa selviytymistä erilaisissa elämäntilanteissa sekä ennaltaehkäistä lyhytaikaisissa elämän muutostilanteissa esiintyviä riskejä.

Lapsiperheiden kotipalvelun tehtävänä on tukea perheen henkilökohtaiseen hoivaan ja huolenpitoon, asumiseen, lastenhoitoon ja kasvatukseen sekä muuhun tavanomaiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista.

Lapsiperheiden kotipalvelusta päätettäessä jokaisen perheen tilanne ja tarve harkitaan aina yksilöllisesti. Lapsiperheiden kotipalvelun myöntämisperusteiden tarkoitus on selkiyttää palveluiden kohdentamista kotipalvelua tarvitseville kuopiolaisille lapsiperheille. Palvelun järjestämisen lähtökohtana on asiakasperheiden yhdenvertainen ja oikeudenmukainen kohtelu sekä samansuuntainen harkinta toteutettaessa lapsiperheiden kotipalvelua.

2. Lapsiperheiden kotipalvelun lainsäädännöllinen perusta

Sosiaalihuoltolain 14 §:n mukaan kotipalvelu on kunnallisena sosiaalipalveluna järjestettävää palvelua.

Sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaan lapsiperheiden kotipalvelulla tarkoitetaan asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, toimintakyvyn ylläpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista.

Kotipalvelua annetaan sairauden, synnytyksen, vamman tai muun vastaavanlaisentoimintakykyä alentavan syyn tai erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella niille henkilöille, jotka tarvitsevat apua selviytyäkseen yllä mainituista tehtävistä ja toiminnoista. Lapsiperheellä on oikeus saada perheen huolenpitotehtävän turvaamiseksi välttämätön kotipalvelu, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen ei ole mahdollista perheen alentuneen toimintakyvyn vuoksi.

3. Lapsiperheiden kotipalvelun pääperiaatteet

Lapsiperheiden kotipalvelu on ensisijaisesti tavoitteellista, suunnitelmallista ja määräaikaista apua, jonka keskeisenä tavoitteena on perheen omien voimavarojen vahvistaminen. Kotipalvelu on tilapäistä perheen arjen tukemista, jota voi saada alentuneen toimintakyvyn, perhetilanteen, rasittuneisuuden, synnytyksen, vamman tai muun

syyn perusteella. Palvelua myönnetään perheille, joissa on alle 18-vuotias lapsi, painopisteenä alle kouluikäisten lasten perheet. Kotipalvelun palvelupyynnön tehdään perheen henkilökohtaisen yhteydenoton tai yhteistyötahon ilmaiseman huolen perusteella. Kotipalvelun palvelutarvetta arvioitaessa otetaan huomioon avun tarpeen kiireellisyys, perheen kokonaistilanne sekä mahdollisuus saada muuta apua tai palvelua.

Lapsiperheiden kotipalvelun työntekijä voi hoitaa lapsia, ohjata kasvatuksessa, tukea vanhemmuutta ja arkirutiinien hallintaa sekä perheen toimintakykyä muuttuvissa tilanteissa, sekä antaa konkreettista apua päivittäisissä kotitöissä ja ohjata perhettä heitä tukeviin palveluihin. Työskentelyn tavoitteena on, että perheen oma elämänhallinta ja voimavarat vahvistuvat.

Kotipalvelu perustuu asiakkaan kanssa tehtyyn asiakassuunnitelmaan, jossa sovitaan työskentelyn tavoitteet, palvelun tuntimäärä, työn sisältö sekä palvelun kesto. Asiakkaan luvalla tehdään tarvittaessa yhteistyötä muiden toimijoiden (mm. neuvola, päivähoito, sosiaalitoimi) kanssa.

Lapsiperheiden kotipalvelua voidaan myöntää myös lastensuojelun avohuollon tukitoimena ja sosiaalihuoltolain mukaisena palveluna vammaisen lapsen perheelle.

3.1. Lapsiperheiden kotipalvelun myöntämisperusteet

Lapsiperheiden kotipalvelua voi saada perheen arjessa selviytymisen tukemiseksi.

Kotipalvelua voidaan myöntää tilanteissa:

- Monikkoperheille, joilla on arjessa tuen tarvetta.
- Vauvaperheen arjen tueksi.
- Yllättäen tullessa perheen akuutissa tai kriisitilanteessa (esim. onnettomuus, leikkaus).
- Arjen sujumisen tukemiseksi (arkirytmien löytymiseen, kasvatuksellisiin asioihin).
- Uupumukseen (esimerkiksi synnytyksen jälkeinen masennus).
- Vammaisen / erityistä tukea tai hoitoa tarvitsevan lapsen perheen tukeminen
- Palveluohjaukseen ja rohkaisuun kotoa ulospäin suuntautumiseen.
- Perheille, joilla on tarve ohjaukseen ja neuvontaan arjen (ruuanlaitto, päivittäin kodinhoito, lasten kasvatusta, hakemuksissa auttaminen) asioissa.

Lapsiperheiden kotipalvelua ei myönnetä seuraavien kaltaisissa tilanteissa:

- Päivähoitoikäisten lasten säännölliseen lastenhoidon tarpeeseen, koska päivähoito on ensisijainen palvelu.
- Koululaisten aamu-, iltapäivä- ja loma-ajoista johtuviin lastenhoitotarpeisiin, tai päiväkodin loma-aikojen lastenhoitotarpeeseen.
- Äkillisesti sairastuneen lapsen hoitoon vanhemman työssä käynnin mahdollistamiseksi

- Vanhempien asiointikäynteihin (lääkäri, terapia) ei pääsääntöisesti myönnetä kotipalvelua, ainoastaan erityisen harkinnan kautta.
- Ainoastaan siivoukseen tai kuljetukseen.
- Vanhempien kotona tehtävään etätööhön.
- Vanhemman opiskelun tai säännöllisen harrastuksen mahdollistamiseen.
- Henkilökohtaisen avustajan tarpeeseen.
- Lapsen terveydenhoidollisiin toimenpiteisiin.

4. Lapsiperheiden kotipalvelun toteuttaminen

Lapsiperheiden kotipalvelu toteutetaan sekä tilapäisenä kotipalveluna että säännöllisenä kotipalveluna. Kotipalvelua toteutetaan sekä omana tuotantona että palvelusetelillä koko Kuopion kaupungin alueella. Kotipalvelun tarve arvioidaan perheen henkilökohtaisen yhteydenoton perusteella puhelimitse tai asiakkaan luona tehtävän tutustumiskäynnin yhteydessä, pois lukien lastensuojelun avohuollon tuki-toimena tai sosiaalihuoltolain mukaisen palveluna vammaisen lapsen perheelle. Tällöin palvelutarpeen on arvioinut sosiaalityöntekijä.

4.1 Tilapäinen kotipalvelu

Tilapäinen kotipalvelu on lyhytkestoisiin tilapäistarpeisiin tarkoitettua perheiden arjessa selviytymisen tukemista ja sitä voidaan myöntää maksimissaan kolme kuukautta ja enintään kuusi tuntia viikossa.

Palvelu tapahtuu pääsääntöisesti arkipäivinä klo 7-18 välillä. Tavoitteena on, että suurin osa perheistä tulee autettua tilapäisen kotipalvelun avulla. Tilapäisen kotipalvelun tarkoituksena on auttaa perhettä selviytymään jatkossa itsenäisesti tai sen aikana voidaan arvioida pidempiaikaisten palveluiden tarvetta.

Tilapäisessä kotipalvelussa perheen kanssa laaditaan asiakassuunnitelma, johon kirjataan tavoitteet ja käyntimäärä sekä palvelun kesto. Palveluntarvetta arvioidaan noin kuukauden välein. Tavoitteena on ennaltaehkäisevä vanhemmuuden ja arjessa selviytymisen tukeminen, perheen omien voimavarojen vahvistaminen sekä opastaminen mm. lasten- ja kodinhoidossa.

4.2 Säännöllinen kotipalvelu

Säännöllinen kotipalvelu on tarkoitettu pitkittyneisiin ja välttämättömiin, kuitenkin aina määräaikaisiin, tuen tarpeisiin. Avun tavoitteena on vanhempien omien voimavarojen vahvistaminen. Säännöllisen kotipalvelun kesto määritellään yhdessä asiakkaan kanssa, työskentelyn tavoitteita ja toteuttamista arvioidaan vähintään 2-3 kuukauden välein. Käyntikertojen määrä määritellään yhdessä perheen kanssa. Säännöllinen kotipalvelu on enintään 30tuntia/kk ja kestoltaan enintään 4 kk.

Palvelusta peritään kuukausittaisen tuntimäärän ja asiakkaiden tulojen mukaan määräytyvä asiakasmaksu.

9.12.2020

Lastensuojelun avohuollon tukitoimena tai vammaisen lapsen perheelle tarjottava palvelu voi poiketa käyntimäärien ja keston osalta, sekä näissä tapauksissa asiakasmaksua ei peritä.

5. Lapsiperheiden kotipalvelun hakeminen ja päätöksenteko

Kotipalvelua haetaan Lapsiperheiden kotipalvelun palvelunumerosta 044 7181321, jonne soittoaika on maanantaista torstaihin (ei arkipyhinä) kello 11–13. Yhteydenoton voi tehdä asiakas itse tai muu toimija asiakkaan luvalla.

Palvelutarpeen arvioinnin perusteella tulevat tilaukset sosiaalitoimesta tehdään hakemuksella sähköisesti Effica-tietojärjestelmän kautta.

Asiakkaalle tehdään asiakassuunnitelma, palvelupäätös ja tarvittaessa asiakasmaksupäätös. Asiakkaalle voidaan tehdä myös palvelutarpeen arviointi jo ennen työskentelyä.

6. Maksuton kotipalvelu

Maksuton kotipalvelu laajentuu toistaiseksi voimassa olevaksi Kuopion kaupungilla, vuoden 2020 pilotoinnin myötä. Maksutonta kotipalvelua on asiakasperheen mahdollista saada kerran vuodessa enintään kolmen (3) kuukauden ajan, tilapäisenä kotipalveluna enintään kuusi (6) tuntia viikossa.

Palvelun tarve määritellään yhdessä asiakkaan kanssa edellä mainituilla (kappale 3.1.) kriteereillä. Mikäli asiakkaalla jatkuu kolmen kuukauden jälkeen palveluntarve, tai asiakas tulee toistumiseen palvelun piiriin saman vuoden aikana, myönnetään tuolloin säännöllistä kotipalvelua.

7. Palveluseteli ja ostopalvelut oman tuotannon tukena

Kaupunki järjestää lapsiperhepalvelujen kotipalvelua kaupungin omana tuotantona, ostopalveluna ja palvelusetelillä. Omassa tuotannossa lapsiperheiden kotipalvelun alla on tällä hetkellä 10 työntekijää, joista neljä (4) työskentelee varhaisen tuen perhetyössä.

7.1 Palveluseteli

Palvelusetelin myöntää Kuopion kaupungin lapsiperheiden kotipalvelu arvioituaan palveluntarpeen.

Palvelusetelillä tuotettuna asiakkaan omavastuuosuus vaihtelee sen mukaan, mikä on yksityisen palveluntuottajan tuntihinta. Tämä tarkoittaa, että asiakas maksaa omavastuuosuuden suoraan yksityiselle palveluntuottajalle ja maksu on palveluntuottajan tuntihinnan ja kaupungin myöntämän palvelusetelin arvon välinen erotus.

Palveluseteli on aina henkilökohtainen, eikä sitä voi vaihtaa rahaksi, eikä palveluseteliä voi käyttää muuhun kuin kaupungin myöntämään tarkoitukseen. Palveluseteli on asiakkaalle vaihtoehto, josta asiakkaan on mahdollista kieltäytyä.

9.12.2020

Palvelutuottajaksi hakemisen hakemuslomake, sekä laaja-alainen ohjeistus toiminnasta palvelusetelituottajana löytyy kaupungin internet-sivuilta.

7.2. Ostopalvelu

Lastensuojelun avohuollon tukitoimena tai vammaisen lapsen perheelle tarjottavaa säännöllistä kotipalvelua voidaan myöntää myös ostopalveluna. Maksusitoumuksen ostopalveluun myöntää kotiin annettavat perhepalvelut yksikkö sosiaalityöntekijän palveluntarpeen arvioinnin perusteella.

Voimaantulo:

Perusturva- ja terveyslautakunta 22.12.2020

Nämä myöntämisperusteet tulevat voimaan 1.1.2021.